

Sa pou itilize pou dezenfeksyon*:

Pwodui abaz Klò	Men ak Po kò	Planche yo, rad yo, atik pou kouche, ekipman.	Likid Kò** (Poupou tankou dlo, Dyare, Vomisman ki trete nan gwo resipyan)
	Konsantrasyon final 0.5% klò aktif	Konsantrasyon final 0.5% klò aktif	Konsantrasyon final: 2% klò aktif. Rete tann omwen 2 èdtan anvan ou jete yo.
Klò pou Kay la Klò pou kay la (5% aktif)	0.1 lit klòwòks nan 9.9 lit dlo (EKRI: 0.05%)	1 lit klòwòks ki melanje avèk 10 lit dlo (EKRI: 0.5%)	4 lit klòwòks ki melanje avèk 6 lit dlo (EKRI: 2%)
Klò pou Kay la Klò pou kay la (30% aktif)	Ajoute 16 gram oswa 1 kiyè nan 10 lit dlo (EKRI: 0.05%)	16 gram oswa 1 kiyè nan 1 lit dlo 16 gram oswa 1 kiyè nan 1 lit dlo (EKRI: 0.5%)	64 gram oswa 4 kiyè nan 1 lit dlo 64 gram oswa 4 kiyè nan 1 lit dlo (EKRI: 2%)
Ipoklori kalsyòm ti grenn klò (70% klò aktif)	7 gram 1/2 nan yon kiyè nan 10 lit dlo (EKRI: 0.05%)	7 gram 1/2 nan yon kiyè nan 1 lit dlo (EKRI: 0.5%)	28 gram oswa 2 kiyè nan 1 lit dlo, 28 gram oswa 2 kiyè nan 1 lit dlo (EKRI: 2%)

* TOUJOU mete etikèt sou solisyon yo avèk yon makè pèmanan.

** Sonje si pa gen ase klò, ou kapab trete likid kò a avèk konsantrasyon final 0.5% klò, men likid yo fèt pou ede epi pafwa ou fèt pou sekwe yo pandan omwen 6 ÈDTAN anvan ou jete yo.

Edikasyon moun k ap pran swen pasyan (Manm fanmi):

Fè moun k ap pran swen pasyan an konnen sa pou li fè sou fason li ta dwe trete dechè pasyan an, kote twalèt oswa latrin yo ye, kote pòs-lavaj men yo ye, epitou ki kalite atik manje (ak a kilè) li espere fanmi an ap bay yo, epitou ki atik manje sant tretman an ap bay.

Pwogram COTS Ekip Netwayaj Kat Postal

Mesaj Òganizasyon Mondyal Lasante pou evite dyare:

- Lave men ou avèk savon:
  - Apre ou fin itilize twalèt/latrin
  - Apre ou fin jete poupou timoun
  - Anvan ou prepare manje
  - Anvan ou manje
  - Anvan ou bay timoun manje
- Bouyi oswa dezenfekte dlo a avèk solisyon klò
- Manje sèlman manje ki fèk kwit
- Pa fè poupou toupre sous dlo yo
- Itilize latrin epi kenbe yo pwòp
- Kale li, kwit li, oswa kite li

Règleman Lopital pou Manje ak Dlo (anplis mesaj OMS ki endike anwo a):

- Ou pa ta dwe estoke ORS pandan plis pase 6 èdtan.
- Travayè swen sante yo **PA** ta dwe manipile manje oswa dlo
- Kuizin nan ta dwe **SEPARÉ** avèk lopital la; anplwaye kuizin nan pa ta dwe manipile dechè lopital la
- Jete tout manje kwit ki pa itilize yo si pa genyen frijidè (anba 10°C)
- Tout manje ta fèt pou byen kwit a omwen 70°C
- Kite manje kri yo separe avèk manje ki kwit yo
- Yon sant tretman fèt pou genyen 40-60 lit dlo pwòp pou chak pasyan pa jou
- Se anplwaye sèvis ijyèn yo ki ta dwe jete poupou dlo yo (likid dyare) ak likid vomisman

Kisa pou itilize pou dezenfeksyon?

Swiv enstriksyon ki sou Kat Postal Konesans Jeneral la sou fason pou fè solisyon klowòks ki efikas

Fason pou ranmase dechè dyare ak vomisman ki nan bokit ak kivèt:

- Vide tout bokit yo omwen chak 8 èdtan nan yon gwo resipyan ki sou yon charyo.
- Si ou bay yon ti kivèt, sa ap pèmèt pasyan yo vomi pi fasil pandan yo sou kabann yo. Vide kivèt sa yo anmenmtan ou vide bokit yo nan menm gwo resipyan an. Pran prekosyon ou - vomisman sa a kapab genyen *V.cholerae* oswa *Shigella spp.* kapab genyen *V.*

Netwayaj latrin:

- Pave ak planche yo ki nan latrin nan ta dwe lave omwen chak jou.
- Pave yo ak planche yo ta dwe dezenfekte avèk krezòl oswa poud klowòks regilyèman.
- Depi latrin nan plen a 2/3 (1.3 mètr nan wotè depi anba oswa 0.7 mètr depi anlè), oswa lè latrin nan pa nesèsè ankò, plen li avèk tè epi konprese tè a.

Fason pou elimine dechè. Genyen de (2) chwa pou eliminasyon dechè:

- Dezenfekte dechè a avèk klowòks jan sa dekri sou Kat Postal Konesans Jeneral la. Si yo jete dechè a finalman nan yon sistèm dlo ize, nou rekòmande ou vrèman pou vide klowòks sou dechè dyare yo toudabò pou laperèz kontaminasyon kwaze ant dlo potab ak sistèm dlo sal yo.
- Si genyen yon bon jan latrin ki deziyen pou yo jete sèlman dechè dyare ki nan bokit ak kivèt, ou kapab jete dechè komen yo nan latrin imedyatman. Ou pa bezwen vide klowòks sou dechè sa a.

Pwoblèm pwoteksyon:

- Tout zouti medikal ki file (zegwi, lam razwa, elatriye) ta fèt pou ensinere kòrèkteman.
- Manm ekip netwayaj la ta dwe mete rad pwoteksyon sou fòm bòt kawotchou, ak tabliye kawotchou lè y ap manipile anpil volim likid dyare. Si genyen gan latèks ak pwoteksyon zye ki disponib, manm ekip la kapab mete yo. Ekip netwayaj la ta dwe mete rad ki la sèlman pou travay nan lopital yo lave chak jou a. Nan fen jounen an, ekip netwayaj la ta dwe lave men yo avèk prekosyon avèk savon, epitou yo ta dwe chanje rad yo pou mete rad apre-travay yo.
- Evite kontak po avèk pwodui klowòks yo.
- Pa antre nan zòn kote y ap prepare ORS oswa manje akòz pwoblèm kontaminasyon.
- Lè w ap leve bagay ki lou, pliye kò ou nan jenou ou, epitou leve bagay lou avèk janm ou olye ou pliye kò ou, epitou leve bagay lou avèk do ou, ki kapab lakòz ou trape domaj.

Sa pou itilize pou dezenfeksyon*:

Pwodui abaz klò	Men ak po	Planche yo, rad yo, atik pou kouche, ekipman.	likid kò (Poupou Dlo, Dyare, Vomisman Ki Trete Nan Gwo Resipyan
	Konsantrasyon final: 0.5% klò aktif	Konsantrasyon final: 0.5% klò aktif	Konsantrasyon final: 2% klò aktif. Rete tann omwen 2 èdtan anvan ou jete yo.
Klowòks pou kay (5% aktif)	0.1 lit klowòks nan 9.9 lit dlo (EKRI: 0.05%)	1 lit klowòks ki melanje avèk 10 lit dlo (EKRI: 0.5%)	4 lit klowòks ki melanje avèk 6 lit dlo (EKRI: 2%)
Klowòks pou kay (30% klò aktif)	Ajoute 16 gram oswa 1 kiyè nan 10 lit dlo (EKRI: 0.05%)	16 gram oswa 1 kiyè nan 1 lit dlo (EKRI: 0.05%)	64 gram oswa 4 kiyè nan 1 lit dlo (EKRI: 2%)
Ipoklori kalsyòm ti grenn klò (70% klò aktif)	7 gram oswa 1/2 kiyè nan 10 lit dlo (EKRI: 0.05%)	7 gram 1/2 yon kiyè nan 1 lit dlo (EKRI: 0.5%)	28 gram oswa 2 kiyè nan 1 lit dlo (EKRI: 2%)

* **TOUJOU** mete etikèt sou solisyon yo avèk yon makè pèmanan.

** Sonje si pa gen ase klò, ou kapab trete likid kò a avèk yon konsantrasyon final 0.5% klò, men ou fèt pou konsève likid yo, epi pafwa ou fèt pou sekwe yo pandan omwen 6 ÈDTAN anvan ou jete yo.

Edikasyon moun k ap pran swen pasyan (Manm fanmi):

Fè moun k ap pran swen pasyan an konnen sa pou li fè sou fason li ta dwe trete dechè pasyan an, kote twalèt oswa latrin yo ye, kote pòs-lavaj men yo ye, epitou ki kalite atik manje (ak a kilè) li espere fanmi an ap bay yo, epitou ki atik manje sant tretman an ap bay.

Pwogram COTS Dyetetisyen Kat Postal

Mesaj Òganizasyon Mondyal Lasante pou evite dyare:

- Lave men ou avèk savon:
  - Apre ou fin itilize twalèt/latrin
  - Apre ou fin jete poupou timoun
  - Anvan ou prepare manje
  - Anvan ou manje
  - Anvan ou bay timoun manje
- Bouyi oswa dezenfekte dlo a avèk solisyon klò
- Manje sèlman manje ki fèk kwit
- Pa fè poupou toupre sous dlo yo
- Itilize latrin epi kenbe yo pwòp
- Kale li, kwit li, oswa kite li

Règleman Lopital pou Manje ak Dlo (anplis mesaj OMS ki endike anwo a):

- Ou pa ta dwe estoke ORS pandan plis pase 6 èdtan.
- Travayè swen sante yo **PA** ta dwe manipile manje oswa dlo
- Kizin nan ta dwe **SEPARÉ** avèk lopital la:
  - anplwaye kizin nan pa ta dwe manipile dechè lopital la
- Jete tout manje kwit ki pa itilize yo si pa genyen frijidè (anba 10°C)
- Tout manje ta fèt pou byen kwit a omwen 70°C
- Kite manje kri yo separe avèk manje ki kwit yo
- Yon sant tretman fèt pou genyen 40-60 lit dlo pwòp pou chak pasyan pa jou
- Se anplwaye sèvis ijyèn yo ki ta dwe jete poupou dlo yo (likid dyare) ak likid vomisman

Règ Kizin:

- Ou pa TA dwe estoke ORS pandan plis pase 6 èdtan, epitou ou ta dwe estoke li nan resipyan ki pwòp ak kouvri jouk lè ou itilize li.
- Travayè swen sante yo pa ta dwe manipile manje oswa dlo.
- Kizin nan ta dwe apa ak lopital la.
- Jete tout manje kwit ki pa itilize yo si pa genyen frijidè (anba 10°C).
- Tout manje ta fèt pou byen kwit a omwen 70°C.
- Lave men ou byen anvan ak pandan preparasyon manje.
- Kite manje kri yo separe avèk manje ki kwit yo.
- Sèvi ak dlo ki pwòp.
- Ankouraje alètman tibebe sitou pandan premye 6 mwa yo.

Evalyasyon Nitrisyonèl:

Mezire	Malnitrisyon Modere	Malnitrisyon grav
Kwatchòkò simetrik (adilt ak timoun)	Pa prezan	Wi (malnitrisyon ak kwatchòkò)—pou adilt yo pran desizyon sou kòz malnitrisyon)
WFH (timoun; tablo nan baz konesans)	$-3 \leq SD^a < -2$ oswa 70-79%	$<-3 SD$ oswa $<85%$ (ki gen anemi grav)
Wotè pou laj (timoun; tablo nan baz konesans)	$-3 \leq SD^a < -2$ oswa 85-89%	$<-3 SD$ oswa $<85%$ (megri yon fason ki grav)
MUAC (timoun)	110-125 mm	<110 mm
BMI (adiilt)	16-16.99	<16 (malnitrisyon grav)
MUAC (adiilt)	160-185 mm	<160 mm (anemi grav)
MUAC (fanm ansent ak fanm ki pwodui lèt)	170-185 mm	<170 mm (anemi ki grav)
BMI (adolesan ki gen laj 10-18 tan)		<5 yèm pèsantil (malnitrisyon ki grav) sof nan ka lè moun yo megri kote limit lan <3 yèm pèsantil la

a = devyasyon parapò ak mwayèn nan
 b = sikonferans mitan bra^b. Ou ta dwe itilize MUAC pou timoun ak adilt yo nan evalyasyon an, siveyans oswa nan yon zòn ki gen gwo kantite pasyan ki gen malnitrisyon ak ti kantite anplwaye ki fòme, baskil oswa planch pou mezire wotè. Li se yon bon makè tou pou sitiyasyon nitrisyonèl fanm ansent yo. Pou adolesan ak adilt yo (≥ 10 ane) endis mas kò (BMI) rekòmande kòm yon mezi malnitrisyon. BMI se pwa (an kilogram) sou wotè (en mè) kare. BMI = kg / m^2

Solisyon Reyidratasyon Oral (ORS):

ORS ki asosye ak pwogram COTS la se te 'ORS a osmolarite redui' ki melanje anvan epi ki distribye an ti pake — ORS sa a genyen glikoz ak sèl kòm baz. Men, si diri ak sèl ki nesesè yo disponib, yo kapab pwodui ORS abaz diri a nan lopital la. Ou kapab itilize ORS abaz diri a, epitou yo pito fè deba sou li, pou tout sitiyasyon yo, sof avèk timoun < 1 ane (itilize ORS a osmolarite redui nan kas sa a).

Fòmil pou ORS a osmolarite redui:

ORS a osmolarite redui*	Gram/lit
Klori Sodyòm	26
Glikoz, ki pa gen dlo	135
Klori potasyòm	15
Sitrat trizodik, dezidrate	29

* Sèvi ak dlo pwòp epi bouyi melanj lan pandan 10 minit.

- ORS ki baze sou glikoz ESTANDA komèsyal senpleman bezwen melanje pake a avèk volim espesifye dlo pwòp ki dekri sou pake No cooking is necessary (Li pa nesesè pou kwit li). Tanpri sonje prèske tout pake ORS komèsyal yo konsidere kòm 'ORS a osmolarite redui.'
- Ou kapab pwodui ORS a osmolarite redui nan lopital la selon tablo ki endike anwo a. Apre sizèdtan, ou fèt pou jete nenpòt ORS ki pa itilize.

Enstriksyon jeneral pou fè ORS ABAZ DIRI:

- Kwit diri a epi kraze li apre sa. Seche poud diri a.
- Pran 50g oswa 40g poud diri epi ajoute li nan yon lit dlo pwòp. Ajoute 50ml dlo adisyonèl pou konpanse sa ki pèdi a lè li bouyi.
- Ajoute sèl: klori sodyòm, klori potasyòm ak sitrat (ou ka mete tou bikabonat potasyòm). Kantite sèl yo se menm ak sa ki nan tablo OR ki anwo a (ranplase diri a pou glikoz la).
- Melanje solisyon an nèt pandan l ap chofe, epi kontinye melanje li pandan l ap bouyi. Bouyi li pandan 10 minit, epi ansuit kite li refwadi pou bwè li.
- Ou kapab estoke ORS pandan 6 èdtan. Apre sizèdtan, ou fèt pou jete nenpòt ORS ki pa itilize.

Sa pou itilize pou dezenfeksyon*:

Pwouvi abaz Klò	Men ak Po	Planche yo, rad yo, atik pou kouche, ekipman.	Fliyid Kò** (Poupou tankou dlo, Dyare, Vomisman ki trete nan gwo resipyan)
Klò pou Kay la (70% aktif)	Konsantrasyon final 0.5% klò aktif	Konsantrasyon final 0.5% klò aktif	Konsantrasyon final: 2% klò aktif. Rete tann omwen 2 èdtan anvan ou jete yo.
Klò pou Kay la Klò pou kay la (30% aktif)	0.1 lit klòwòks nan 9.9 lit dlo (EKRI: 0.05%)	1 lit klòwòks ki melanje avèk 10 lit dlo (EKRI: 0.5%)	4 lit klòwòks ki melanje avèk 6 lit dlo (EKRI: 2%)
Klò pou Kay la Klò pou kay la (30% aktif)	Ajoute 16 gram oswa 1 kiye nan 10 lit dlo (EKRI: 0.05%)	16 gram oswa 1 kiye nan 1 lit dlo 16 gram oswa 1 kiye nan 1 lit dlo (EKRI: 0.5%)	64 gram oswa 4 kiye nan 1 lit dlo 64 gram oswa 4 kiye nan 1 lit dlo (EKRI: 2%)
Ipoklori kalsyòm ti grenn klò (70% klò aktif)	7 gram 1/2 nan yon kiye nan 10 lit dlo (EKRI: 0.05%)	7 gram 1/2 kiye nan 1 lit dlo (EKRI: 0.5%)	28 gram oswa 2 kiye nan 1 lit dlo, 28 gram oswa 2 kiye nan 1 lit dlo (EKRI: 2%)

* TOUJOU mete etikèt sou solisyon yo avèk yon makè pèmanan.

** Sonje si pa gen ase klò, ou kapab trete fliyid kò a avèk yon konsantrasyon final 0.5% klò, men ou fèt pou konsève fliyid yo, epi patwa ou fèt pou sekwe yo pandan omwen 6 ÈDTAN anvan ou jete yo.

Edikasyon moun k ap pran swen pasyan (Manm fanmi):

Fè moun k ap pran swen pasyan an konnen sa pou li fè sou fason li ta dwe trete dechè pasyan an, kote twalèt oswa latrin yo ye, kote pòs-lavaj men yo ye, epitou ki kalite atik manje (ak a kilè) li espere fanmi an ap bay yo, epitou ki atik manje sant tretman an ap bay.

**Pwogram COTS
Travayè pou Pwomosyon
Sante
Kat Postal**

Mesaj Òganizasyon Mondyal Lasante pou evite dyare:

- Lave men ou avèk savon:
  - Aprè ou fin itilize twalèt/latrin
  - Aprè ou fin jete poupou timoun
  - Anvan ou prepare manje
  - Anvan ou manje
  - Anvan ou bay timoun manje
- Bouyi oswa dezenfekte dlo a avèk solisyon klò
- Manje sèlman manje ki fèk kwit
- Pa fè poupou toupre sous dlo yo
- Itilize latrin epi kenbe yo pwòp
- Kale li, kwit li, oswa kite li

Règleman Lopital pou Manje ak Dlo (anplis mesaj OMS ki endike anwo a):

- Ou pa ta dwe estoke ORS pandan plis pase 6 èdtan.
- Travayè swen sante yo **PA** ta dwe manipile manje oswa dlo
- Kuizin nan ta dwe **SEPARÈ** avèk lopital la; anplwaye kuizin nan pa ta dwe manipile dechè lopital la
- Jete tout manje kwit ki pa itilize yo si pa genyen frijidè (anba 10°C)
- Tout manje ta fèt pou byen kwit a omwen 70°C
- Kite manje kri yo separe avèk manje ki kwit yo
- Yon sant tretman fèt pou genyen 40-60 lit dlo pwòp pou chak pasyan pa jou
- Se anplwaye sèvis ijyèn yo ki ta dwe jete poupou dlo yo (fliyid dyare) ak fliyid vomisman

Mesaj pou bay Kominote a:

Ale padèyè kat sa a pou jwenn pwenn enpòtan OMS sou fason yon kominote kapab evite dyare.

Kominote a bezwen konnen tou ki kote sant sante ki pi pre a ye. Si w ap itilize 'estasyon ORS', ou ta fèt pou fè kominote a konnen kote yo ye. Answit, mesaj pou bay kominote a enpòtan konsènan fason pou yo evite dezidratasyon ak malnitrisyon pandan dezidratasyon an:

- Bay yon moun ki gen dyare ORS
- Si pa genyen ORS, bay moun nan fliyid ki nan kay la
- Kontinye bay moun nan manje pandan li gen dyare
- Kontinye bay tibebe a tete pandan li gen dyare

Mesaj pou bay pou moun k ap bay swen yo:

Yo ta dwe fè moun k ap bay swen yo konnen pou yo mennen manm fanmi yo nan yon sant sante si yo genyen:

- Anpil pou pou dlo
- San nan pou pou yo
- Lafyè
- Vomisman san rete
- Swaf anpil
- Mal manje/bwè

Fason moun k ap bay swen yo ta dwe ofri idratasyon avèk ORS pou antretyen:

Idratasyon ORS pou antretyen

Laj	Estime kantite ORS apre chak fwa moun nan fè pou pou;	Estime kantite ORS apre chak fwa moun nan fè pou pou;
	Pa mililit (ml)	Selon mezi kay la
Timoun <2 zan	50-100ml	10-20 ti kiyè
2-10 ane	100-200 ml	½ - 1 vè
> 10 zan	Nenpòt kantite li tolere	Omwen 1 vè

* Sou timoun yo: si moun k ap bay swen an konnen pwa (gwochè) pasyan an, fè moun k ap pran swen pasyan an konnen pou li bay pasyan an yon ti kiyè pou chak kilogram ORS apre chak fwa li fè pou pou dlo. Ou ta dwe bay ORS la an ti kantite (ti kiyè 5ml pou timoun <2 zan ak ti gòje nan yon vè pou pasyan granmoun aje yo) souvan (chak 1-2 minit). Si pasyan an ap vomi, rete tann 10 minit, epi kontinye ba li ORS men pi dousman

Anplis ORS la, fason moun k ap bay swen an kapab itilize fliyid estanda kay la tou pou idratasyon:

Pi bon fliyid kay pou itilize yo se fliyid ki gen sèl, ak soup tou tankou bouyon poul, bouyon diri oswa grenn avwàn, oswa lòt fliyid tankou te ki pa sikre, ji natirèl, oswa dlo kokoye vèt. Pa janm bay ji atifisyèl ki sikre, tankou ji oswa kola, paske pwodui sa yo kapab fè dyare a vin pi grav.

Sa pou itilize pou dezenfeksyon*:

Pwodui abaz klò	Men ak po	Planche yo, rad yo, atik pou kouche, ekipman.	Likid kò **
	Konsantrasyon final: 0.5% klò aktif	Konsantrasyon final: 0.5% klò aktif	Konsantrasyon final: 2% klò aktif. Rete tann omwen 2 èdtan anvan ou jete yo.
Klowòks pou kay (5% aktif)	0.1 lit klowòks nan 9.9 lit dlo (EKRI: 0.05%)	1 lit klowòks ki melanje avèk 10 lit dlo (EKRI: 0.5%)	4 lit klowòks ki melanje avèk 6 lit dlo (EKRI: 2%)
Klowòks pou kay (30% klò aktif)	Ajoute 16 gram oswa 1 kiyè nan 10 lit dlo (EKRI: 0.05%)	16 gram oswa 1 kiyè nan 1 lit dlo (EKRI: 0.05%)	64 gram oswa 4 kiyè nan 1 lit dlo (EKRI: 2%)
Ipoklori kalsyòm ti grenn klò (70% klò aktif)	7 gram oswa 1/2 kiyè nan 10 lit dlo (EKRI: 0.05%)	7 gram oswa 1/2 yon kiyè nan 1 lit dlo (EKRI: 0.5%)	28 gram oswa 2 kiyè nan 1 lit dlo (EKRI: 2%)

* TOUJOU mete etikèt sou solisyon yo avèk yon makè pèmanan.

** Sonje si pa gen ase klò, ou kapab trete likid kò a avèk yon konsantrasyon final 0.5% klò, men ou fèt pou konsève likid yo, epi patwa ou fèt pou sekwe yo pandan omwen 6 ÈDTAN anvan ou jete yo.

Edikasyon moun k ap pran swen pasyan (Manm fanmi):

Fè moun k ap pran swen pasyan an konnen sa pou li fè sou fason li ta dwe trete dechè pasyan an, kote twalèt oswa latrin yo ye, kote pòs-lavaj men yo ye, epitou ki kalite atik manje (ak a kilè) li espere fanmi an ap bay yo, epitou ki atik manje sant tretman an ap bay.

Pwogram COTS Manadjè Lopital Kat Postal

Mesaj Òganizasyon Mondyal Lasante pou evite dyare:

- Lave men ou avèk savon:
  - o Apre ou fin itilize twalèt/latrin
  - o Apre ou fin jete pou pou timoun
  - o Anvan ou prepare manje
  - o Anvan ou manje
  - o Anvan ou bay timoun manje
- Bouyi oswa dezenfekte dlo a avèk solisyon klò
- Manje sèlman manje ki fèk kwit
- Pa fè pou pou toupresous dlo yo
- Itilize latrin epi kenbe yo pwòp
- Kale li, kwit li, oswa kite li

Règleman Lopital pou Manje ak Dlo (anplis mesaj OMS ki endike anwo a):

- Ou pa ta dwe estoke ORS pandan plis pase 6 èdtan.
- Travayè swen sante yo **PA** ta dwe manipile manje oswa dlo
- Kizin nan ta dwe **SEPARÉ** avèk lopital la:
  - anplwaye kizin nan pa ta dwe manipile dechè lopital la
- Jete tout manje kwit ki pa itilize yo si pa genyen frijidè (anba 10°C)
- Tout manje ta fèt pou byen kwit a omwen 70°C
- Kite manje kri yo separe avèk manje ki kwit yo
- Yon sant tretman fèt pou genyen 40-60 lit dlo pwòp pou chak pasyan pa jou
- Se anlwaye sèvis ijyèn yo ki ta dwe jete pou pou dlo yo (likid dyare) ak likid vomisman

Kominike avèk Manadjè Apwovizyonman pou jwenn materyèl pou lopital la ak pou bezwen kominote a.

- Materyèl pou Sante Piblik (eleman kle):**
- Dezenfektan (krezòl)
  - Klò pou tretman/dezenfeksyon dlo
  - Twous pou tè s pH (potansyèl idwojèn)
  - Twous pou tè s dlo avèk DPD (dyetil-p-fenienedyamin) pou mezire nivo klò rezidyèl

- Materyèl ki estime pou trete 100 pasyan (eleman kle lis OMS):**
- Materyèl pou dezidratasyon
- 650 pake sèl reyidratasyon oral (1 lit chak)
  - 120 sache solisyon IV laktat Ringer (1 lit chak)
  - 120 seri pou bay (fèt pou genyen IV ki gen gwo twou, tankou dyamèt 18-19 oswa pi gwo); Epitou ki rele seri IV.
  - 10 seri zegwi pou venn epikranyen (dyamèt 21)

- Medikaman**
- Antibyotik pou 20 adilt ak 20 timoun

- Lòt materyèl**
- 2 gwo resipyàn dlo (ki make nan nivo 5 ak 10L) ki gen wobinè; pou make ORS an volim
  - 20 boutèy (1 lit) pou ORS (pa egzanp, boutèy IV vid)
  - 20 boutèy {1/2 lit} pou ORS
  - 40 vè (100-200m1)
  - 20 ti kiyè
  - 5 kg koton idwofil
  - 3 bobin riban opak

7 konsèp kle nan Pwogram COTS Manadjè Lopital la ta dwe fè manm pèsonèl lopital la sonje mesaj enpòtan sa yo regilyèman.

Konsèp	Aksyon
Tout moun ki rive nan yon sant tretman epi ki toujou ap respire pa ta dwe mouri akòz kolera.	Antrene anplwaye ou yo regilyèman pou yo kapab reponn vit epi avèk efikasite.
Kolera se sitou sèlman maladi dyare kote pasyan yo kapab vin dezidrate yon fason ki grav nan mwens pase sis (6) èdtan.	Chèche konnen kote premye pasyan ki gen kolera yo te sòti. Sa kapab ede sibleresous ou yo.
Plis pase 90% pasyan ki gen dyare vin refè avèk ORS la sèlman.	Se sèlman pasyan ki dezidrate yo ki bezwen likid IV.
Tretman avèk antibyotik pou kolera diminye pwosesis maladi a.	Itilize antibyotik pou pasyan kin dezidrate yo, men antibyotik sa yo pa enpòtan menm jan ak terapi
Tretman avèk antibyotik jwe yon wòl enpòtan nan chijeloz.	Detèmine tandans sansiblite anti-mikwobyen an epi itilize antibyotik apwopriye pou pasyan ki gen
Devlope estrateji pou minimize risk pwochen epidemi an.	Ankouraje itilizasyon kòrèk ORS, likid IV, ak zen pou ameyore edikasyon sante, enfrastrikti, ak
Kontwòl apwofondi nan yon epidemi dyare se menm bagay la malgre sityasyon VIH.	Swiv konsèp kle kontwòl dyare epidemi an kèlkeswa enpòtans VIH sou popilasyon pasyan ou.

Pwogram COTS Enfimyè pou Pasyan ki Entènè Kat Postal

Mesaj Òganizasyon Mondyal Lasante pou evite dyare:

- Lave men ou avèk savon:
  - o Apre ou fin itilize twalèt/latrin
  - o Apre ou fin jete pou pou timoun
  - o Anvan ou prepare manje
  - o Anvan ou manje
  - o Anvan ou bay timoun manje
- Bouyi oswa dezenfekte dlo a avèk solisyon klò
- Manje sèlman manje ki fèk kwit
- Pa fè pou pou toupresous dlo yo
- Itilize latrin epi kenbe yo pwòp
- Kale li, kwit li, oswa kite li

Règleman Lopital pou Manje ak Dlo (anplis mesaj OMS ki endike anwo a):

- Ou pa ta dwe estoke ORS pandan plis pase 6 èdtan.
- Travayè swen sante yo **PA** ta dwe manipile manje oswa dlo
- Kuizin nan ta dwe **SEPARÉ** avèk lopital la:
  - anplwaye kuizin nan pa ta dwe manipile dechè lopital la
- Jete tout manje kwit ki pa itilize yo si pa genyen frijidè (anba 10°C)
- Tout manje ta fèt pou byen kwit a omwen 70°C
- Kite manje kri yo separe avèk manje ki kwit yo
- Yon sant tretman fèt pou genyen 40-60 lit dlo pwòp pou chak pasyan pa jou
- Se anplwaye sèvis ijyèn yo ki ta dwe jete pou pou dlo yo (fliyid dyare) ak fliyid vomisman

Sa pou itilize pou dezenfeksyon*:

Pwodui abaz Klò	Men ak po	Planche yo, rad yo, atik pou kouche, ekipman.	Fliyid kò ** (Pou pou Dlo, Dyare, Vomisman Ki Trete Nan Gwo Resipyan
Klowòks pou kay (5% aktif)	Konsantrasyon final: 0.5% klò aktif	Konsantrasyon final: 0.5% klò aktif	Konsantrasyon final: 2% klò aktif. Rete tann omwen 2 èdtan anvan ou jete yo.
Klowòks pou kay (30% klò aktif)	0.1 lit klowòks nan 9.9 lit dlo (EKRI: 0.05%)	1 lit klowòks ki melanje avèk 10 lit dlo (EKRI: 0.5%)	4 lit klowòks ki melanje avèk 6 lit dlo (EKRI: 2%)
Klowòks pou kay (70% klò aktif)	Ajoute 16 gram oswa 1 kiyè nan 10 lit dlo (EKRI: 0.05%)	16 gram oswa 1 kiyè nan 1 lit dlo (EKRI: 0.05%)	64 gram oswa 4 kiyè nan 1 lit dlo (EKRI: 2%)
Ipoklori kalsyòm ti grenn klò (70% klò aktif)	7 gram oswa 1/2 kiyè nan 10 lit dlo (EKRI: 0.05%)	7 gram 1/2 yon kiyè nan 1 lit dlo (EKRI: 0.5%)	28 gram oswa 2 kiyè nan 1 lit dlo (EKRI: 2%)

* TOUJOU mete etikèt sou solisyon yo avèk yon makè pèmanan.

** Sonje si pa gen ase klò, ou kapab trete fliyid kò a avèk yon konsantrasyon final 0.5% klò, men ou fèt pou konsève fliyid yo, epi patwa ou fèt pou sekwe yo pandan omwen 6 ÈDTAN anvan ou jete yo.

Edikasyon moun k ap pran swen pasyan (Manm fanmi):

Fè moun k ap pran swen pasyan an konnen sa pou li fè sou fason li ta dwe trete dechè pasyan an, kote twalèt oswa latrin yo ye, kote pòs-lavaj men yo ye, epitou ki kalite atik manje (ak a kilè) li espere fanmi an ap bay yo, epitou ki atik manje sant tretman an ap bay.

Evalyasyon ak plan pou dezidratasyon:

Kritè pou Dezidratasyon:	Obsèvasyon		
Kondisyon Jeneral	Mak/ alèt	Ajite/kapab irite	Mouvman lan/ pèdi konesans
Zye	Nòmral	Antre	Antre nèt
Swaf	Okenn	Bwè avèk pasyon epi/ oswa moun nan swaf	Bwè mal oswa pa kapab bwè
Batman kè rapid	Tout volim	Volim fèb	Fèb/absan
Pensman sou po	Retounen vit	Retounen dousman (≥ 2 segonn)	Retounen trè dousman (≥ 3 segonn)
Sitiyasyon Dezidratasyon	SAN Dezidratasyon:	KÈK Dezidratasyon (si ≥ 2 kritè ki endike anwo a prezan)	Dezidratasyon GRAV (si ≥ 2 kritè ki endike anwo a prezan)
% Dezidratasyon	0-5%	5-<10%	$\geq 10\%$
Plan tretman	Idratasyon pou antretyen:	Koreksyon KÈK Dezidratasyon:	Koreksyon Dezidratasyon GRAV :
	Volim ORS pou amonize avèk volim pou pou. Si pa gen siy danje (gade anba la a), lè sa a PA gen nesesite pou entène pasyan an nan lopital	Idratasyon avèk ORS. KONSÈVE pou obsèvasyon	Idratasyon rapid avèk metòd enjeksyon nan venn (IV). Siveye depre nan sant tretman an

Evalyasyon jeneral pou tout pasyan ki gen dyare:

Sa ta dwe fèt imedyatman, nan premye 30 minit tretman an, epi answit omwen chak 2 èdtan pandan tretman an

- **Sitiyasyon Dezidratasyon** (ki endike nan tablo anwo a)
- Siy vital yo
  - o **Tanperati**: kolera pa lakòz lafyèv —si genyen yon tanperati ki wo, konsidere yon faktè ko-mòbidite tankou malarya, dizantri, oswa nemoni
  - o **Ritm respirasyon**: Yo obsève dispne akòz asidoz metabolik. Distenge ant konpansasyon respiratwa sa a ak siy yon maladi poumon ko-mòbidite.

o **Batman kè**: batman kè febli kapab se yon sentòm dezidratasyon grav jan sa dekri nan tablo a.

o **Tansyon**: jan sa disponib, li kapab yon endikatè enpòtan pou chòk.

- **Rezilta tèspipi**
- Kantite, aparans ak volim pou pou ak vomisman
- **Egzamen fizik jeneral** (chèche kondisyon ko-mòbidite ki kapab konplike pwosesis klinik lan)

Siy danje pou tout pasyan ki gen dyare:

- Ogmantasyon nan tanperati kò
- Vin gen anvi dòmi
- Kriz
- Vin ble
- Ogmantasyon vomisman
- Gonfleman abdomèn
- Pèt apeti
- Respirasyon rapid (konsidere nemoni):
  - o 0-2 mwa >60 inalasyon/minit
  - o 2-12 mwa >50 inalasyon/minit
  - o 1-5 ane >40 inalasyon/minit
  - o >5 ane >30 inalasyon/minit

Idratasyon pou antretyen avèk ORS*:

Laj	Estime kantite ORS apre chak fwa moun nan fè pou pou;	Estime kantite ORS apre chak fwa moun nan fè pou pou;
	Pa mililit (ml)	Selon mezi kay la
Timoun <2 zan	50-100ml	10-20 ti kiyè
2-10 ane	100-200ml	½ - 1 vè
>10 zan	Nenpòt kantite li tolere	Omwèn 1 vè

* Sou timoun yo: si moun k ap bay swen an konnen pwa (gwochè) pasyan an, fè moun k ap pran swen pasyan an konnen pou li bay pasyan an yon ti kiyè pou chak kilogram ORS apre chak fwa li fè pou pou dlo. Ou ta dwe bay ORS la an ti kantite (ti kiyè 5ml pou timoun <2 zan ak ti gòje nan yon vè pou pasyan granmoun aje yo) souvan (chak 1-2 minit). Si pasyan an ap vomi, rete tann 10 minit, epi kontinye ba li ORS men pi dousman

Koreksyon KÈK Dezidratasyon avèk ORS:

Laj	Pwa (kg)	Kantite ORS nan premye KAT* (4) oswa SIS* (6) èdtan (ml)
<4 mwa	<5	200-400
4-11 mwa	5-7.9	400-600
1-2 ane	8-10.9	600-800
2-4 ane	11-15.9	800-1200
5-14 ane	16-29.9	1200-2200
>14 ane	≥30	2200-4000
	60	4200
	70	Apeprè 5 lit

*Ou ta dwe bay fliyid koreksyon 75ml/ kg nan premye KAT (4) ÈDTAN YO POU ADILT epi nan premye SIS (6) ÈDTAN YO POU TIBEBE (<1 ane), avèk swivi regilye. Bay fliyid yo pi dousman (mwatye ritm lan) pou timoun/ tibebe ki gen malnitrisyon grav.

Koreksyon dezidratasyon GRAV avèk idratasyon avèk metòd enjeksyon nan venn:

Dezidratasyon grav bezwen ranplasman rapid yon total 100 ml/ kg fliyid avèk metòd enjeksyon nan venn.

Laj	Kantite tan pou bay premye 30ml/kg	Kantite tan pou bay rè 70 ml/kg
≤ 1 ane	1 èdtan	5 èdtan
> 1 ane	½ èdtan	2 ½ èdtan

- Ou ta dwe bay ORS imedyatman pasyan an (1) pa dezidrate yon fason ki grav ankò, epi (2) anmezi pou bwè san li pa vomi (nan 2-3 èdtan) jan sa dekri nan tablo ORS ki anwo a pou KÈK dezidratasyon. Ou kapab kòmanse bay ORS pandan enjeksyon nan venn lan ap fini.
- Ou pa ta dwe **JANM** bay solisyon IV a nan bouch.
- Si pa genyen tretman IV epi si pasyan an pa kapab bwè, ou kapab bay ORS nan yon sond nazo-gastrik —sa a se yon sityasyon ki **TRÈ-TRÈ RA**.

Ou TA DWE itilize reyidratasyon IV nan sikonstans sa yo:

- Avèk dezidratasyon grav
- Avèk vomisman grav
- Avèk fèmti entesten
- Nan ka mal-absòpsyon glikoz
- Si dezidratasyon an vin grav pandan pasyan an ap pran ORS
- Moun nan pèdi konesans epi/ oswa li pa anmezi pou bwè

Antibiyotik rekòmande ki itilize pou KOLERA.

Ou ta dwe bay antibiyotik apwopriye pou pasyan ou sispèk ki gen kolera avèk **KÈK** dezidratasyon oswa dezidratasyon ki **GRAV**. Pasyan ki pa gen dezidratasyon ki ka detekte pa bezwen trete avèk antibiyotik (sa konsève resous yo). TOUJOU tcheke modèl sansiblite anti-mikwobyen nan zòn ou anvan ou bay medikaman yo pou kolera:

Antibiyotik*	Dòz sou timoun**	Dòz sou adilt**-
Doxycycline	Se pa medikaman pou chwazi	Dòz senp 300 mg (chèche dòz altènatif pou fanm ansent yo)
Erythromycin	12.5 mg/ kg 4 fwa pa jou pandan 3 jou	Se pa medikaman pou chwazi (sof si se fanm ansent nan 250 mg 4 fwa pa jou pandan 3 jou)
Ciprofloxacin	15 mg/ kg 2 fwa pa jou pandan 3 jou	500 mg 2 fwa pa jou pandan 3 jou***
Azithromyèn	Dòz senp 20 mg/ kg avèk maksimòm 1 g	Dòz senp 1 g
Trimethoprim (TMP) Sulfamethoxazole (SMX)	TMP 5 mg/ kg ak 5mx 25 mg/ kg 2 fwa pa jou pandan 3 jou	TMP160 mg ak SMX 800 mg 2 fwa pa jou pandan 3 jou

* Chwa antibiyotik la fèt pou depannde modèl sansiblite ki detèmine pou epidemi kolera a. Pa itilize medikaman kont dyare paske yo pa montre yo bon pou pasyan yo.

** Ou fèt pou bay tout dòz yo nan fòmilasyon oral.

Antibiyotik rekòmande ki itilize pou CHIJELOZ.

TOUJOU tcheke modèl sansiblite anti-mikwobyen nan zòn ou anvan ou bay medikaman yo pou chijeloz:

Antibiyotik*	Dòz sou timoun	Dòz sou adilt
Ciprofloxacin	15 mg/ kg 2 fwa pa jou pandan 3 jou (oral)	500 mg 2 fwa pa jou pandan 3 jou (oral)
Pivmecillinarn	15-20 mg/ kg 3 fwa pa jou pandan 5 jou (oral), dòz maksimòm 300 mg	400 mg 3 fwa pa jou pandan 5 jou (oral)
Ceftriaxone	50-100 mg/ kg yon fwa pa jou pandan 2-5 jou (IM oswa IV)	2 g yon fwa pa jou pandan 3 jou (IM oswa IV)
Azithromycin	20 mg/ kg yon fwa pa jou pandan 3 jou (oral)	500 mg yon fwa pa jou pandan 3 jou (oral)

Siy danje espesifik sou pasyan ki gen chijeloz (pasyan sa yo nan gwo risk pou yo mouri)

- Pasyan ki pa refè sou tretman klasik apre de (2) jou
- Laj (tibebe ak adilt >50 ane)
- Timoun ki pa bwè lèt manman
- Timoun ki vin refè nan maladi lawoujòl
- Pasyan ki pa byen nourri
- Pasyan ki dezidrate yo (al gade seksyon kontwòl kolera pou jwenn yon eksplikasyon sou evalyasyon ak kontwòl dezidratasyon)
- Pasyan ki pèdi konesans
- Pasyan ki gen tanperati kò ki anba tanperati nòmal oswa ki anwo tanperati nòmal
- Pasyan ki te genyen yon kriz avèk maladi yo

Sipleman zen*:

Antibiyotik*	Dòz zen	Dire
0-6 mwa	10 mg yon fwa pa jou	10-14 jou
6 mwa-5 ane	20 mg yon fwa pa jou	10-14 jou

*Tout timoun <5 ane ki gen dyare a dwe resevwa zen.

Bay egzeyat lè pasyan an:

- Pa gen dezidratasyon
- Anmezi pou pran ORS kòm sadwa
- Genyen yon bès nan nivo eliminasyon pou pèt fliyid yo kapab korije fasilman nan kay ki gen fliyid kay ak ORS.

Fè plan pou egzeyate pasyan an: si pasyan an sou fliyid nan enjeksyon nan venn (IV), ou fèt pou sispann tretman IV a dabò epi obsève pasyan an pou wè si li kapab konsève sityasyon idratasyon li lè li bwè ORS sèlman.

7 konsèp kle nan Pwogram COTS

Konsèp	Aksyon
Tout moun ki rive nan yon sant tretman epi ki toujou ap respire pa ta dwe mouri akòz kolera.	Antrene anplwaye ou yo regilyèman pou yo kapab reponn vit epi avèk efikasite.
Kolera se sitou sèlman maladi dyare kote pasyan yo kapab vin dezidrate yon fason ki grav nan mwens pase sis (6) èdtan.	Chèche konnen kote premye pasyan ki gen kolera yo te sòti. Sa kapab ede sibler resous ou yo.
Plis pase 90% pasyan ki gen dyare vin refè avèk ORS la sèlman.	Se sèlman pasyan ki dezidrate yo ki bezwen fliyid IV.
Tretman avèk antibiyotik pou kolera diminye pwosesis maladi a.	Itilize antibiyotik pou pasyan kin dezidrate yo, men antibiyotik sa yo pa enpòtan menm jan ak terapi ranplasman fliyid la.
Tretman avèk antibiyotik jwe yon wòl enpòtan nan chijeloz.	Detèmine tandans sansiblite anti-mikwobyen an epi itilize antibiyotik apwopriye pou pasyan ki gen chijeloz yo.
Devlope estrateji pou minimize risk pwochen epidemi an.	Ankouraje itilizasyon kòrèk ORS, fliyid IV, ak zen pou amelyore edikasyon sante, enfrastrikti, ak fòmasyon anplwaye yo.
Kontwòl apwofondi nan yon epidemi dyare se menm bagay la malgre sityasyon VIH.	Swiv konsèp kle kontwòl dyare epidemi an kèlkeswa enpòtans VIH sou popilasyon pasyan ou.

Sa pou itilize pou dezenfeksyon*:

Pwodui abaz Klò	Men ak Po kò	Planche yo, rad yo, atik pou kouche, ekipman.	Fliyd Kò** (Poupou dlo, Dyare, Vomisman ki trete nan gwo respityan)
Klò pou Kay la Klò pou kay la (5% aktif)	Konsantrasyon final 0.5% klò aktif	Konsantrasyon final 0.5% klò aktif	Konsantrasyon final: 2% klò aktif. Rete tann omwen 2 èdtan anvan ou jete yo.
Klò pou Kay la Klò pou kay la (30% aktif)	0.1 lit klòwòks nan 9.9 lit dlo (EKRI: 0.05%)	1 lit klòwòks ki melanje avèk 10 lit dlo (EKRI: 0.5%)	4 lit klòwòks ki melanje avèk 6 lit dlo (EKRI: 2%)
Ipoklori kalsyòm ti grenn klò (70% klò aktif)	Ajoute 16 gram oswa 1 kiyè nan 10 lit dlo (EKRI: 0.05%) 7 gram 1/2 nan yon kiyè nan 10 lit dlo (EKRI: 0.05%)	16 gram oswa 1 kiyè nan 1 lit dlo 16 gram oswa 1 kiyè nan 1 lit dlo (EKRI: 0.5%) 7 gram 1/2 nan yon kiyè nan 1 lit dlo (EKRI: 0.5%)	64 gram oswa 4 kiyè nan 1 lit dlo 64 gram oswa 4 kiyè nan 1 lit dlo (EKRI: 2%) 28 gram oswa 2 kiyè nan 1 lit dlo, 28 gram oswa 2 kiyè nan 1 lit dlo (EKRI: 2%)

* TOUJOU mete etikèt sou solisyon yo avèk yon makè pèmanan.

** Sonje si pa gen ase klò, ou kapab trete fliyd kò a avèk konsantrasyon final 0.5% klò, men fliyd yo fèt pou ede epi pafwa ou fèt pou sekwe yo pandan omwen 6 ÈDTAN anvan ou jete yo.

Edikasyon moun k ap pran swen pasyan (Manm fanmi):

Fè moun k ap pran swen pasyan an konnen sa pou li fè sou fason li ta dwe trete dechè pasyan an, kote twalèt oswa latrin yo ye, kote pòs-lavaj men yo ye, epitou ki kalite atik manje (ak a kilè) li espere fanmi an ap bay yo, epitou ki atik manje sant tretman an ap bay.

BON JAN SISTÈM IJYENIK SE SÈL METÒD POU POTE LAKVIKWA AVÈK SIKSÈ SOU EPIDEMI KOLERA OSWA SOU CHIJELOZI!

Pwogram COTS
Travayè sosyal pou Pasyan
ki pa Entènè
Kat Postal

Mesaj Òganizasyon Mondyal Lasante pou evite dyare:

- Lave men ou avèk savon:
  - Apre ou fin itilize twalèt/latrin
  - Apre ou fin jete pou pou timoun
  - Anvan ou prepare manje
  - Anvan ou manje
  - Anvan ou bay timoun manje
- Bouyi oswa dezenfekte dlo a avèk solisyon klò
- Manje sèlman manje ki fèk kwit
- Pa fè pou pou toupre sous dlo yo
- Itilize latrin epi kenbe yo pwòp
- Kale li, kwit li, oswa kite li

Règleman Lopital pou Manje ak Dlo (anplis mesaj OMS ki endike anwo a):

- Ou pa ta dwe estoke ORS pandan plis pase 6 èdtan.
- Travayè swen sante yo **PA** ta dwe manipile manje oswa dlo
- Kuizin nan ta dwe **SEPARE** avèk lopital la; anplwaye kuizin nan pa ta dwe manipile dechè lopital la
- Jete tout manje kwit ki pa itilize yo si pa genyen frijidè (anba 10°C)
- Tout manje ta fèt pou byen kwit a omwen 70°C
- Kite manje kri yo separe avèk manje ki kwit yo
- Yon sant tretman fèt pou genyen 40-60 lit dlo pwòp pou chak pasyan pa jou
- Se anplwaye sèvis ijyèn yo ki ta dwe jete pou pou dlo yo (fliyd dyare) ak fliyd vomisman

Mesaj pou bay Kominote a:

Ale padèyè kat sa a pou jwenn pwenn enpòtan OMS sou fason yon kominote kapab evite dyare.

Kominote a bezwen konnen tou ki kote sant sante ki pi pre a ye. Si w ap itilize 'estasyon ORS', ou ta fèt pou fè kominote a konnen kote yo ye. Answit, mesaj pou bay kominote a enpòtan konsènan fason pou yo evite dezidratasyon ak malnitrisyon pandan dezidratasyon an:

- Bay yon moun ki gen dyare ORS
- Si pa genyen ORS, bay moun nan fliyid ki nan kay la
- Kontinye bay moun nan manje pandan li gen dyare
- Kontinye bay tibebe a tete pandan li gen dyare

Mesaj pou bay pou moun k ap bay swen yo:

Yo ta dwe fè moun k ap bay swen yo konnen pou yo mennen manm fanmi yo nan yon sant sante si yo genyen:

- Anpil pou pou dlo
- San nan pou pou yo
- Lafyè
- Vomisman san rete
- Swaf anpil
- Mal manje/bwè

Fason moun k ap bay swen yo ta dwe ofri idratasyon avèk ORS pou antretyen:

Iidratasyon ORS pou antretyen

Laj	Estime kantite ORD apre chak fwa moun nan fè pou pou;	Estime kantite ORS apre chak fwa moun nan fè pou pou;
	Pa mililit (ml)	Selon mezi kay la
Timoun <2 zan	50-100ml	10-20 ti kiyè
2-10 ane	100-200 ml	½ - 1 vè
> 10 zan	Nenpòt kantite li tolere	Omwèn 1 vè

Anplis ORS la, fason moun k ap bay swen an kapab itilize fliyid estanda kay la tou pou idratasyon:

Pi bon fliyid kay pou itilize yo se fliyid ki gen sèl, ak soup tou tankou bouyon poul, bouyon diri oswa grenn avwàn, oswa lòt fliyid tankou te ki pa sikre, ji natirèl, oswa dlo kokoye vèt. Pa janm bay bwason atifisyèl ki sikre, tankou ji oswa kola, paske pwodui sa yo kapab fè dyare a vin grav.

Travayè sosyal pou pasyan ki pa entène yo ta dwe obsève pasyan yo:

Siy danje pou tout pasyan ki gen dyare:

- Ogmantasyon nan tanperati
- Respirasyon rapid (konsidere nemoni):
  - o 0-2 mwa >60 inalasyon/minit
  - o 2-12 mwa >50 inalasyon/minit
  - o 1-5 ane >40 inalasyon/minit
- Ogmantasyon nan vomisman
- Gonfleman abdomèn
- Pèt apeti

Siy danje ki espesifik pou pasyan ki gen chijelo (pasyan sa yo nan gwo risk pou yo mouri)

- Pasyan ki pa refè sou tretman klasik apre de (2) jou
- Laj (tibebe ak adilt >50 ane)
- Timoun ki pa bwè lèt manman
- Timoun ki vin refè nan maladi lawoujòl
- Pasyan ki pa byen nourri
- Pasyan ki dezidrate yo (al gade seksyon kontwòl kolera pou jwenn yon eksplikasyon sou evalyasyon ak kontwòl dezidratasyon)
- Pasyan ki pèdi konesans
- Pasyan ki gen tanperati kò ki anba tanperati nòmal oswa ki anwo tanperati nòmal
- Pasyan ki te gen kriz avèk maladi yo

* Sou timoun yo: Si moun k ap bay swen an konnen pwa (gwo) pasyan an, fè moun k ap pran swen pasyan an konnen pou li bay pasyan an yon ti kiyè pou chak kilogram ORS apre chak fwa li fè pou pou dlo. Ou ta dwe bay ORS la an ti kantite (ti kiyè 5ml pou timoun <2 zan ak ti gòje nan yon vè pou pasyan granmoun aje yo) souvan (chak 1-2 minit). Si pasyan an ap vomit, rete tann 10 minit, epi kontinye ba li ORS men pi dousman

Sa pou itilize pou dezenfeksyon*:

Pwodui abaz Klò	Men ak Po kò	Planche yo, rad yo, atik pou kouche, ekipman.	Likid Kò** (Poupou tankou dlo, Dyare, Vomisman ki trete nan gwo resipyan)
	Konsantrasyon final 0.5% klò aktif	Konsantrasyon final 0.5% klò aktif	Konsantrasyon final: 2% klò aktif. Rete tann omwen 2 èdtan anvan ou jete yo.
Klò pou Kay la Klò pou kay la (5% aktif)	0.1 lit klòwòks nan 9.9 lit dlo (EKRI: 0.05%)	1 lit klòwòks ki melanje avèk 10 lit dlo (EKRI: 0.5%)	4 lit klòwòks ki melanje avèk 6 lit dlo (EKRI: 2%)
Klò pou Kay la Klò pou kay la (30% aktif)	Ajoute 16 gram oswa 1 kiyè nan 10 lit dlo (EKRI: 0.05%)	16 gram oswa 1 kiyè nan 1 lit dlo 16 gram oswa 1 kiyè nan 1 lit dlo (EKRI: 0.5%)	64 gram oswa 4 kiyè nan 1 lit dlo 64 gram oswa 4 kiyè nan 1 lit dlo (EKRI: 2%)
Ipoklori kalsyòm ti grenn klò (70% klò aktif)	7 gram 1/2 nan yon kiyè nan 10 lit dlo (EKRI: 0.05%)	7 gram 1/2 nan yon kiyè nan 1 lit dlo (EKRI: 0.5%)	28 gram oswa 2 kiyè nan 1 lit dlo, 28 gram oswa 2 kiyè nan 1 lit dlo (EKRI: 2%)

* TOUJOU mete etikèt sou solisyon yo avèk yon makè pèmanan.

** Sonje si pa gen ase klò, ou kapab trete kizin kò a avèk konsantrasyon final 0.5% klò, men kizin yo fèt pou ede epi pafwa ou fèt pou sekwe yo pandan omwen 6 ÈDTAN anvan ou jete yo.

Edikasyon moun k ap pran swen pasyan (Manm fanmi):

Fè moun k ap pran swen pasyan an konnen sa pou li fè sou fason li ta dwe trete dechè pasyan an, kote twalèt oswa latrin yo ye, kote pòs-lavaj men yo ye, epitou ki kalite atik manje (ak a kilè) li espere fanmi an ap bay yo, epitou ki atik manje sant tretman an ap bay.

Pwogram COTS Transpòtè Pasyan Kat Postal

Mesaj Òganizasyon Mondyal Lasante pou evite dyare:

- Lave men ou avèk savon:
  - Apre ou fin itilize twalèt/latrin
  - Apre ou fin jete poupou timoun
  - Anvan ou prepare manje
  - Anvan ou manje
  - Anvan ou bay timoun manje
- Bouyi oswa dezenfekte dlo a avèk solisyon klò
- Manje sèlman manje ki fèk kwit
- Pa fè poupou toupre sous dlo yo
- Itilize latrin epi kenbe yo pwòp
- Kale li, kwit li, oswa kite li

Règleman Lopital pou Manje ak Dlo (anplis mesaj OMS ki endike anwo a):

- Ou pa ta dwe estoke ORS pandan plis pase 6 èdtan.
- Travayè swen sante yo **PA** ta dwe manipile manje oswa dlo
- Kizin nan ta dwe **SEPARÈ** avèk lopital la; anplwaye kizin nan pa ta dwe manipile dechè lopital la
- Jete tout manje kwit ki pa itilize yo si pa genyen frijidè (anba 10°C)
- Tout manje ta fèt pou byen kwit a omwen 70°C
- Kite manje kri yo separe avèk manje ki kwit yo
- Yon sant tretman fèt pou genyen 40-60 lit dlo pwòp pou chak pasyan pa jou
- Se anplwaye sèvis ijyèn yo ki ta dwe jete poupou dlo yo (kizin dyare) ak kizin vomisman

Ede pasyan yo:

- Si yon pasyan genyen yon liy IV, pran prekosyon avèk liy lan pandan transpò a.
- Asire zafè pasyan an ale ansanm avèk kote pasyan an kouche a.
- Pote fèt admisyon an ak nenpòt lòt dokiman administratif avèk pasyan an, epi remèt li ba enfimiyè/doktè a.
- Lave men ou anvan ak apre chak transpò pasyan.
- Depi pasyan an nan seksyon kòrèk la, asire pasyan an kòmanse resevwa swen. KONTINYE patisipe jouk lè yon enfimiyè/ doktè ap trete pasyan an.
- Pa pè fè anplwaye swen sante yo (doktè ak/oswa enfimiyè) konnen si yon pasyan ou pote, oswa pase, sanble yo vin pi grav.

Teknik pou pote pasyan yo:

CHÈZ A DE (2) MEN: Teknik sa a se pou pote pasyan yo avèk de (2) transpòtè epi san ekipman.

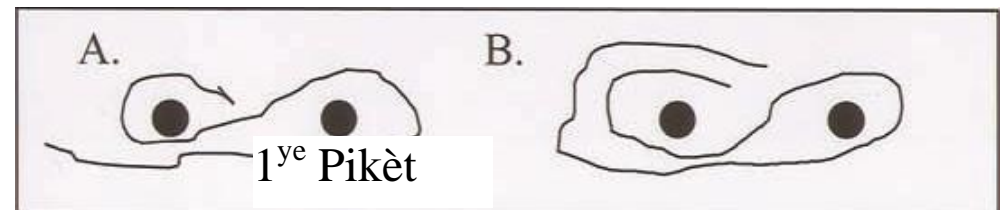
1. Fè toulède transpòtè yo akoupi sou nenpòt bò pasyan an.
2. Rive nan zèpòl ak jenou pasyan an.
3. Ponyen lòt ponyèt transpòtè a.
4. Kanpe nan pozisyon akoupi pou itilize fòs janm ou yo.
5. Mache nan direksyon pasyan an bay fas li.

BRANKA KI FÈT ANPLAS: Teknik sa a mande omwen de (2) chemiz oswa de (2) sak twal ak de (2) pikèt/tiyo ki solid ase pou sipòte pwa yon pasyan.

1. Tout bouton yo ta fèt pou boutonnen nan de (2) chemiz yo.
2. Pase pikèt yo anba premye chemiz lan epi deyò manch yo sou lòt pwent lan oswa andedan sak twal yo. Asire devan chemiz ki gen bouton yo bay fas anlè.
3. Refè etap de a avèk yon lòt chemiz oswa yon lòt sak twal pou pwent yo kapab touche.

BRANKA AVÈK DRA: Teknik sa a mande de (2) pikèt ak yon dra.

1. Mete dra a anba atè.
2. Mete yon pikèt toupre mitan dra a.
3. Plwaye pwent kout dra a sou premye pikèt la (pikèt ki adwat nan figi A).
4. Mete yon dezyèm pikèt sou lajè kò a nan premye pikèt la (Pikèt ki agòch nan figi A).
5. Plwaye toulède mwaye dra a sou dezyèm pikèt la (figi B).

Sa pou itilize pou dezenfeksyon*:

Pwodui abaz klò	Men ak po	Planche yo, rad yo, atik pou kouche, ekipman.	Likid kò **
	Konsantrasyon final: 0.5% klò aktif	Konsantrasyon final: 0.5% klò aktif	Konsantrasyon final: 2% klò aktif. Rete tann omwen 2 èdtan anvan ou jete yo.
Klowòks pou kay (5% aktif)	0.1 lit klowòks nan 9.9 lit dlo (EKRI: 0.05%)	1 lit klowòks ki melanje avèk 10 lit dlo (EKRI: 0.5%)	4 lit klowòks ki melanje avèk 6 lit dlo (EKRI: 2%)
Klowòks pou kay (30% klò aktif)	Ajoute 16 gram oswa 1 kiyè nan 10 lit dlo (EKRI: 0.05%)	16 gram oswa 1 kiyè nan 1 lit dlo (EKRI: 0.05%)	64 gram oswa 4 kiyè nan 1 lit dlo (EKRI: 2%)
Ipoklori kalsyòm ti grenn klò (70% klò aktif)	7 gram oswa 1/2 kiyè nan 10 lit dlo (EKRI: 0.05%)	7 gram 1/2 yon kiyè nan 1 lit dlo (EKRI: 0.5%)	28 gram oswa 2 kiyè nan 1 lit dlo (EKRI: 2%)

* TOUJOU mete etikèt sou solisyon yo avèk yon makè pèmanan.

** Sonje si pa gen ase klò, ou kapab trete likid kò a avèk yon konsantrasyon final 0.5% klò, men ou fèt pou konsève likid yo, epi patwa ou fèt pou sekwe yo pandan omwen 6 ÈDTAN anvan ou jete yo.

Edikasyon moun k ap pran swen pasyan (Manm fanmi):

Fè moun k ap pran swen pasyan an konnen sa pou li fè sou fason li ta dwe trete dechè pasyan an, kote twalèt oswa latrin yo ye, kote pòs-lavaj men yo ye, epitou ki kalite atik manje (ak a kilè) li espere fanmi an ap bay yo, epitou ki atik manje sant tretman an ap bay.

**Pwogram COTS
Famasyen
Kat Postal**

Mesaj Òganizasyon Mondyal Lasante pou evite dyare:

- Lave men ou avèk savon:
  - o Apre ou fin itilize twalèt/latrin
  - o Apre ou fin jete pou pou timoun
  - o Anvan ou prepare manje
  - o Anvan ou manje
  - o Anvan ou bay timoun manje
- Bouyi oswa dezenfekte dlo a avèk solisyon klò
- Manje sèlman manje ki fèk kwit
- Pa fè pou pou toupresous dlo yo
- Itilize latrin epi kenbe yo pwòp
- Kale li, kwit li, oswa kite li

Règleman Lopital pou Manje ak Dlo (anplis mesaj OMS ki endike anwo a):

- Ou pa ta dwe estoke ORS pandan plis pase 6 èdtan.
- Travayè swen sante yo **A** ta dwe manipile manje oswa dlo
- Kizin nan ta dwe **SEPARE** avèk lopital la:
  - o anplwaye kizin nan pa ta dwe manipile dechè lopital la
- Jete tout manje kwit ki pa itilize yo si pa genyen frijidè (anba 10°C)
- Tout manje ta fèt pou byen kwit a omwen 70°C
- Kite manje kri yo separe avèk manje ki kwit yo
- Yon sant tretman fèt pou genyen 40-60 lit dlo pwòp pou chak pasyan pa jou
- Se anplwaye sèvis ijyèn yo ki ta dwe jete pou pou dlo yo (likid dyare) ak likid vomisman

Pwen Kle Famasetik:

- Toujou tcheke modèl sansiblite anti-mikwobyen nan zòn ou anvan ou bay medikaman yo pou kolera oswa pou chijeloz.
- Pa janm sèvi ak medikaman kont dyare, paske li kapab lakòz yon ogmantasyon nan dire ak gravite maladi a.
- Tout timoun ki gen laj 5 ane ak mwens epi ki gen dyare ta dwe resevwa tretman zen anplis likid ak antibyotik jan sa nesèsè.

Antibiyotik rekòmande ki itilize pou KOLERA.

Ou ta dwe bay antibyotik apwopriye pou pasyan ou sispèk ki gen kolera avèk KÈK dezidratasyon oswa dezidratasyon ki GRAV. Pasyan ki pa gen dezidratasyon ki ka detekte pa bezwen trete avèk antibyotik (sa konsève resous yo). TOUJOU tcheke modèl sansiblite anti-mikwobyen nan zòn ou anvan ou bay medikaman yo pou kolera:

Antibiyotik*	Dòz sou timoun**	Dòz sou adilt**
Doxycycline	Se pa medikaman pou chwazi	Dòz senp 300 mg (chèche dòz altènatif pou fanm ansent yo)
Erythromycin	12.5 mg/ kg 4 fwa pa jou pandan 3 jou	Se pa medikaman pou chwazi (sof si se fanm ansent nan 250 mg 4 fwa pa jou pandan 3 jou)
Ciprofloxacin	15 mg/ kg 2 fwa pa jou pandan 3 jou	500 mg 2 fwa pa jou pandan 3 jou***
Azithromyen	Dòz senp 20 mg/ kg avèk maksimòm 1 g	Dòz senp 1 g
Trimethoprim (TMP) Sulfarnethoxazole (5MX)	TMP 5 mg/ kg ak 5mx 25 mg/ kg 2 fwa pa jou pandan 3 jou	TMP160 mg ak SMX 800 mg 2 fwa pa jou pandan 3 jou

* Chwa antibyotik la fèt pou depannde modèl sansiblite ki detèmine pou epidemi kolera a. Pa itilize medikaman kont dyare paske yo pa montre yo bon pou pasyan yo.

** Ou fèt pou bay tout dòz yo nan fòmilasyon oral.

Sipleman zen*:

Antibiyotik*	Dòz zen	Dire
0-6 mwa	10 mg yon fwa pa jou	10-14 jou
6 mwa-5 ane	20 mg yon fwa pa jou	10-14 jou

*Tout timoun <5 ane ki gen dyare a dwe resevwa zen.

Antibiyotik rekòmande ki itilize pou CHIJELOZ.

TOUJOU tcheke modèl sansiblite anti-mikwobyen nan zòn ou anvan ou bay medikaman yo pou chijeloz:

Antibiyotik*	Dòz sou timoun	Dòz sou adilt
Ciprofloxacin	15 mg/ kg 2 fwa pa jou pandan 3 jou (oral)	500 mg 2 fwa pa jou pandan 3 jou (oral)
Pivmecillinarn	15-20 mg/ kg 3 fwa pa jou pandan 5 jou (oral), dòz maksimòm 300 mg	400 mg 3 fwa pa jou pandan 5 jou (oral)
Ceftriaxone	50-100 mg/ kg yon fwa pa jou pandan 2-5 jou (IM oswa IV)	2 g yon fwa pa jou pandan 3 jou (IM oswa IV)
Azithromycin	20 mg/ kg yon fwa pa jou pandan 3 jou (oral)	500 mg yon fwa pa jou pandan 3 jou (oral)

* Chwa antibyotik la fèt pou depannde modèl sansiblite ki detèmine pou epidemi chijeloz espesifik la. Ciprofloxacin se premye medikaman liy lan

Ou PA ta dwe itilize sèten antibyotik pou tretman chijeloz pou plizyè rezon:

Antibiyotik	Rezon pou PA itilize:
Ampicillin, chioramphenicol,	Akòz itilizasyon ki te konn fèt anvan, pifò <i>Shigella</i> spp. reziste kounye a nan cotnnoxazole, tetracycline
Nitrofurars, aminoglycosides, premye ak dezyèm jenerasyon cephalosporins, amoxicillin	Move penetrasyon nan mizek entestinal, medikaman sa yo pa efikas sou plan klinik
Asid nalidiksik	Akòz itilizasyon ki te konn fèt anvan, pifò <i>Shigella</i> spp. rezistan kounye a. Itilizasyon an kapab ogmante rezistans lan nan ciprofloxacin

Sa pou itilize pou dezenfeksyon*:

Pwodui abaz Klò	Men ak Po kò	Planche yo, rad yo, atik pou kouche, ekipman.	Fliyd Kò** (Poupou tankou dlo, Dyare, Vomisman ki trete nan gwo resipyan)
	Konsantrasyon final 0.5% klò aktif	Konsantrasyon final 0.5% klò aktif	Konsantrasyon final: 2% klò aktif. Rete tann omwen 2 èdtan anvan ou jete yo.
Klò pou Kay la Klò pou kay la (5% aktif)	0.1 lit klòwòks nan 9.9 lit dlo (EKRI: 0.05%)	1 lit klòwòks ki melanje avèk 10 lit dlo (EKRI: 0.5%)	4 lit klòwòks ki melanje avèk 6 lit dlo (EKRI: 2%)
Klò pou Kay la Klò pou kay la (30% aktif)	Ajoute 16 gram oswa 1 kiyè nan 10 lit dlo (EKRI: 0.05%)	16 gram oswa 1 kiyè nan 1 lit dlo 16 gram oswa 1 kiyè nan 1 lit dlo (EKRI: 0.5%)	64 gram oswa 4 kiyè nan 1 lit dlo 64 gram oswa 4 kiyè nan 1 lit dlo (EKRI: 2%)
Ipoklori kalsyòm ti grenn klò (70% klò aktif)	7 gram 1/2 nan yon kiyè nan 10 lit dlo (EKRI: 0.05%)	7 gram 1/2 nan yon kiyè nan 1 lit dlo (EKRI: 0.5%)	28 gram oswa 2 kiyè nan 1 lit dlo, 28 gram oswa 2 kiyè nan 1 lit dlo (EKRI: 2%)

* TOUJOU mete etikèt sou solisyon yo avèk yon makè pèmanan.

** Sonje si pa gen ase klò, ou kapab trete fliyd kò a avèk konsantrasyon final 0.5% klò, men fliyd yo fèt pou ede epi pafwa ou fèt pou sekwe yo pandan omwen 6 ÈDTAN anvan ou jete yo.

Edikasyon moun k ap pran swen pasyan (Manm fanmi):

Fè moun k ap pran swen pasyan an konnen sa pou li fè sou fason li ta dwe trete dechè pasyan an, kote twalèt oswa latrin yo ye, kote pòs-lavaj men yo ye, epitou ki kalite atik manje (ak a kilè) li espere fanmi an ap bay yo, epitou ki atik manje sant tretman an ap bay.

Pwogram COTS
Ajan Sekirite
Kat Postal

Mesaj Òganizasyon Mondyal Lasante pou evite dyare:

- Lave men ou avèk savon:
  - Apre ou fin itilize twalèt/latrin
  - Apre ou fin jete poupou timoun
  - Anvan ou prepare manje
  - Anvan ou manje
  - Anvan ou bay timoun manje
- Bouyi oswa dezenfekte dlo a avèk solisyon klò
- Manje sèlman manje ki fèk kwit
- Pa fè poupou toupre sous dlo yo
- Itilize latrin epi kenbe yo pwòp
- Kale li, kwit li, oswa kite li

Règleman Lopital pou Manje ak Dlo (anplis mesaj OMS ki endike anwo a):

- Ou pa ta dwe estoke ORS pandan plis pase 6 èdtan.
- Travayè swen sante yo **PA** ta dwe manipile manje oswa dlo
- Kuizin nan ta dwe **SEPARÈ** avèk lopital la; anplwaye kuizin nan pa ta dwe manipile dechè lopital la
- Jete tout manje kwit ki pa itilize yo si pa genyen frijidè (anba 10°C)
- Tout manje ta fèt pou byen kwit a omwen 70°C
- Kite manje kri yo separe avèk manje ki kwit yo
- Yon sant tretman fèt pou genyen 40-60 lit dlo pwòp pou chak pasyan pa jou
- Se anplwaye sèvis ijyèn yo ki ta dwe jete poupou dlo yo (fliyd dyare) ak fliyd vomisman

Djòb ajan sekirite a se pou siveye lopital la, pasyan ki nan lopital la, anplwaye yo, ak ekipman yo. Ou pa ta janm dwe riske sekirite sant lan lè ou mete tèt ou nan menm liy avèk pati ki nan lagè yo sou plan politik

1. Montre ou vijilan
2. Montre ou gen koutwazi
3. Pa itilize lafòs egzajere

Lafòs egzajere se lè ou itilize plis pase lafòs ki nesesè pou sitiyasyon an. Ou ta dwe itilize sèlman kantite lafòs ki nesesè pou bloke moun nan. Pa egzanp, si genyen yon moun ki san zam k ap boulvèse lòd lopital la, ou PA ta dwe itilize yon zam kont moun nan

Sa pou itilize pou dezenfeksyon*:

Pwodui abaz Klò	Men ak Po kò	Planche yo, rad yo, atik pou kouche, ekipman.	Likid Kò ** (Poupou tankou dlo, Dyare, Vomisman ki trete nan gwo resipyan)
	Konsantrasyon final 0.5% klò aktif	Konsantrasyon final 0.5% klò aktif	Konsantrasyon final: 2% klò aktif. Rete tann omwen 2 èdtan anvan ou jete yo.
Klò pou Kay la Klò pou kay la (5% aktif)	0.1 lit klòwòks nan 9.9 lit dlo (EKRI: 0.05%)	1 lit klòwòks ki melanje avèk 10 lit dlo (EKRI: 0.5%)	4 lit klòwòks ki melanje avèk 6 lit dlo (EKRI: 2%)
Klò pou Kay la Klò pou kay la (30% aktif)	Ajoute 16 gram oswa 1 kiyè nan 10 lit dlo (EKRI: 0.05%)	16 gram oswa 1 kiyè nan 1 lit dlo 16 gram oswa 1 kiyè nan 1 lit dlo (EKRI: 0.5%)	64 gram oswa 4 kiyè nan 1 lit dlo 64 gram oswa 4 kiyè nan 1 lit dlo (EKRI: 2%)
Ipoklori kalsyòm ti grenn klò (70% klò aktif)	7 gram 1/2 nan yon kiyè nan 10 lit dlo (EKRI: 0.05%)	7 gram 1/2 nan yon kiyè nan 1 lit dlo (EKRI: 0.5%)	28 gram oswa 2 kiyè nan 1 lit dlo, 28 gram oswa 2 kiyè nan 1 lit dlo (EKRI: 2%)

* TOUJOU mete etikèt sou solisyon yo avèk yon makè pèmanan.

** Sonje si pa gen ase klò, ou kapab trete likid kò a avèk konsantrasyon final 0.5% klò, men likid yo fèt pou ede epi patwa ou fèt pou sekwe yo pandan omwen 6 ÈDTAN anvan ou jete yo.

Edikasyon moun k ap pran swen pasyan (Manm fanmi):

Fè moun k ap pran swen pasyan an konnen sa pou li fè sou fason li ta dwe trete dechè pasyan an, kote twalèt oswa latrin yo ye, kote pòs-lavaj men yo ye, epitou ki kalite atik manje (ak a kilè) li espere fanmi an ap bay yo, epitou ki atik manje sant tretman an ap bay.

Pwogram COTS Manadjè Materyèl Kat Postal

Mesaj Òganizasyon Mondyal Lasante pou evite dyare:

- Lave men ou avèk savon:
  - Apre ou fin itilize twalèt/latrin
  - Apre ou fin jete poupou timoun
  - Anvan ou prepare manje
  - Anvan ou manje
  - Anvan ou bay timoun manje
- Bouyi oswa dezenfekte dlo a avèk solisyon klò
- Manje sèlman manje ki fèk kwit
- Pa fè poupou toupre sous dlo yo
- Itilize latrin epi kenbe yo pwòp
- Kale li, kwit li, oswa kite li

Règleman Lopital pou Manje ak Dlo (anplis mesaj OMS ki endike anwo a):

- Ou pa ta dwe estoke ORS pandan plis pase 6 èdtan.
- Travayè swen sante yo **PA** ta dwe manipile manje oswa dlo
- Kizin nan ta dwe **SEPARÈ** avèk lopital la; anplwaye kizin nan pa ta dwe manipile dechè lopital la
- Jete tout manje kwit ki pa itilize yo si pa genyen frijidè (anba 10°C)
- Tout manje ta fèt pou byen kwit a omwen 70°C
- Kite manje kri yo separe avèk manje ki kwit yo
- Yon sant tretman fèt pou genyen 40-60 lit dlo pwòp pou chak pasyan pa jou
- Se anplwaye sèvis ijyèn yo ki ta dwe jete poupou dlo yo (likid dyare) ak likid vomisman

Sipozisyon:

Materyèl sa yo se pou 100 pasyan. Nan chif sa a, yo espere ap genyen 20 pasyan ki dezidrate yon fason grav epi yo bezwen likid nan enjeksyon nan venn.

Manadjè materyèl la fèt pou travay avèk epidemyolojis la ak laboratwa a pou kalkile a konbyen pou ogmante materyèl sa yo pou satisfè bezwen popilasyon an.

Kominike avèk Manadjè Lopital la pou jwenn materyèl pou lopital la ak pou bezwen kominote a.

Materyèl pou Sante Piblik (eleman kle):

- Dezenfektan (krezòl)
- Klò pou tretman/dezenfeksyon dlo
- Twous pou tès pH (potansyèl idwojèn)
- Twous pou tès dlo avèk DPD (dyetil-p-fenienedyamin) pou mezire nivo klò rezidyèl

Materyèl ki estime pou trete 100 pasyan (eleman kle lis OMS)

Materyèl pou dezidratasyon

- 650 pake sèl reyidratasyon oral (1 lit chak)
- 120 sache solisyon IV laktat Ringer (1 lit chak)
- 120 seri pou bay (fèt pou genyen IV ki gen gwo twou, tankou dyamèt 18-19 oswa pi gwo); Epitou ki rele seri IV.
- 10 seri zegwi pou venn epikranyen (dyamèt 21)

Medikaman

- Antibyotik pou 20 adilt ak 20 timoun

Lòt materyèl

- 2 gwo resipyan dlo (ki make nan nivo 5 ak 10L) ki gen wobinè; pou make ORS an volim
- 20 boutèy (1 lit) pou ORS (pa egzanp, boutèy IV vid)
- 20 boutèy $\frac{1}{2}$ lit pou ORS
- 40 vè (100-200ml)
- 20 ti kiyè
- 5 kg koton idwofil
- 3 bobin riban opak

Materyèl adisyonèl pou trete 100 pasyan ICDD,B rekòmande (eleman kle):

Reyidratasyon ak medikaman:

- Enjeksyon sewòm KCl
- Enjeksyon 25% Dekstwoz 25 ml
- Enjeksyon 1/2 lit Sewòm Nòminal
- Enjeksyon Glikonat Kalsyòm 10%
- Konprime Silfat Zen (oswa lòt preparasyon zen, pa egzanp siwo)

Lòt Materyèl:

- 70% solisyon etanòl (pou dezenfeksyon, 30% dlo).
Yon lòt fason, alkòl denatire (70% izopwopil, 30% dlo) kapab itilize kòm yon dezenfektan.
- Tenti-dyòd
- Bagèt tanpon
- Gan pou jete apre itilizasyon
- Savon likid pou lave men
- Poud klowòks (oswa lòt pwodui abaz klowòks)
- 250 bokit plastik (pou pasyan yo)
- 150 kivèt pou vomisman
- 100 kabann
- 200 kouvèti plastik pou kabann
- 2 rejis liv
- 50 Plim
- Manje pou bay tout pasyan yo ap 1 moun ki pou pran swen chak pasyan
- Mòp
- Frijidè yon dimansyon apwopriye pou nenpòt materyèl ki fèt pou mete nan frijidè

Sa pou itilize pou dezenfeksyon* :

Pwodui abaz Klò	Men ak Po kò	Planche yo, rad yo, atik pou kouche, ekipman.	Likid Kò** (Poupou tankou dlo, Dyare, Vomisman ki trete nan gwo resipyan)
	Konsantrasyon final 0.5% klò aktif	Konsantrasyon final 0.5% klò aktif	Konsantrasyon final: 2% klò aktif. Rete tann omwen 2 èdtan anvan ou jete yo.
Klò pou Kay la Klò pou kay la (5% aktif)	0.1 lit klòwòks nan 9.9 lit dlo (EKRI: 0.05%)	1 lit klòwòks ki melanje avèk 10 lit dlo (EKRI: 0.5%)	4 lit klòwòks ki melanje avèk 6 lit dlo (EKRI: 2%)
Klò pou Kay la Klò pou kay la (30% aktif)	Ajoute 16 gram oswa 1 kiyè nan 10 lit dlo (EKRI: 0.05%)	16 gram oswa 1 kiyè nan 1 lit dlo 16 gram oswa 1 kiyè nan 1 lit dlo (EKRI: 0.5%)	64 gram oswa 4 kiyè nan 1 lit dlo 64 gram oswa 4 kiyè nan 1 lit dlo (EKRI: 2%)
Ipoklori kalsyòm ti grenn klò (70% klò aktif)	7 gram 1/2 nan yon kiyè nan 10 lit dlo (EKRI: 0.05%)	7 gram 1/2 nan yon kiyè nan 1 lit dlo (EKRI: 0.5%)	28 gram oswa 2 kiyè nan 1 lit dlo, 28 gram oswa 2 kiyè nan 1 lit dlo (EKRI: 2%)

* TOUJOU mete etikèt sou solisyon yo avèk yon makè pèmanan.

** Sonje si pa gen ase klò, ou kapab trete likid kò a avèk konsantrasyon final 0.5% klò, men likid yo fèt pou ede epi pafwa ou fèt pou sekwe yo pandan omwen 6 ÈDTAN anvan ou jete yo.

Edikasyon moun k ap pran swen pasyan (Manm fanmi):

Fè moun k ap pran swen pasyan an konnen sa pou li fè sou fason li ta dwe trete dechè pasyan an, kote twalèt oswa latrin yo ye, kote pòs-lavaj men yo ye, epitou ki kalite atik manje (ak a kilè) li espere fanmi an ap bay yo, epitou ki atik manje sant tretman an ap bay.

**Pwogram COTS
Manadjè Transpò
Kat Postal**

Mesaj Òganizasyon Mondyal Lasante pou evite dyare:

- Lave men ou avèk savon:
  - Apre ou fin itilize twalèt/latrin
  - Apre ou fin jete poupou timoun
  - Anvan ou prepare manje
  - Anvan ou manje
  - Anvan ou bay timoun manje
- Bouyi oswa dezenfekte dlo a avèk solisyon klò
- Manje sèlman manje ki fèk kwit
- Pa fè poupou toupre sous dlo yo
- Itilize latrin epi kenbe yo pwòp
- Kale li, kwit li, oswa kite li

**Règleman Lopital pou Manje ak Dlo
(anplis mesaj OMS ki endike anwo a):**

- Ou pa ta dwe estoke ORS pandan plis pase 6 èdtan.
- Travayè swen sante yo **PA** ta dwe manipile manje oswa dlo
- Kizin nan ta dwe **SEPARÈ** avèk lopital la; anplwaye kizin nan pa ta dwe manipile dechè lopital la
- Jete tout manje kwit ki pa itilize yo si pa genyen frijide (anba 10°C)
- Tout manje ta fèt pou byen kwit a omwen 70°C
- Kite manje kri yo separe avèk manje ki kwit yo
- Yon sant tretman fèt pou genyen 40-60 lit dlo pwòp pou chak pasyan pa jou
- Se anplwaye sèvis ijyèn yo ki ta dwe jete poupou dlo yo (likid dyare) ak likid vomisman

Sonje aksidan sikilasyon machin se premye kòz lanmò pou travayè k ap bay èd yo

1. Kondi avèk prekasyon.
2. Toujou pase yon senti sekirite.
3. Byen lave men ou anvan ak apre ou pran kontak avèk moun malad, zafè yo, oswa likid/echantiyon likid kò yo.
4. Vwayaje avèk yon lòt moun si li posib, sitou nan zòn ki lwen oswa ki danjere.
5. Mete lòt yo okouran vwayaj ou, epi eseye mache avèk yon telefòn mobil oswa yon radyo mobil.
6. Pou vwayaj ki long yo avèk moun malad, mennen yon doktè, yon enfimyè, oswa yon lòt manm pèsònèl medikal ak materyèl apwopriye pou vwayaj la.

Prepare ou:

1. Mete gaz nan machin yo apre w fin itilize yo.
2. Kite tout veyikil yo fonksyonèl ak pwoteje.
3. Kominike avèk manadjè materyèl la si anbilans yo bezwen estòk, oswa si lòt materyèl medikal nesèsè.

Sa pou itilize pou dezenfeksyon*:

Pwodui abaz klò	Men ak po	Planche yo, rad yo, atik pou kouche, ekipman.	Fliyd kò ** (Poupou Dlo, Dyare, Vomisman Ki Trete Nan Gwo Resipyan
	Konsantrasyon final: 0.5% klò aktif	Konsantrasyon final: 0.5% klò aktif	Konsantrasyon final: 2% klò aktif. Rete tann omwen 2 èdtan anvan ou jete yo.
Klowòks pou kay (5% aktif)	0.1 lit klowòks nan 9.9 lit dlo (EKRI: 0.05%)	1 lit klowòks ki melanje avèk 10 lit dlo (EKRI: 0.5%)	4 lit klowòks ki melanje avèk 6 lit dlo (EKRI: 2%)
Klowòks pou kay (30% klò aktif)	Ajoute 16 gram oswa 1 kiyè nan 10 lit dlo (EKRI: 0.05%)	16 gram oswa 1 kiyè nan 1 lit dlo (EKRI: 0.05%)	64 gram oswa 4 kiyè nan 1 lit dlo (EKRI: 2%)
Ipoklori kalsyòm ti grenn klò (70% klò aktif)	7 gram oswa 1/2 kiyè nan 10 lit dlo (EKRI: 0.05%)	7 gram 1/2 yon kiyè nan 1 lit dlo (EKRI: 0.5%)	28 gram oswa 2 kiyè nan 1 lit dlo (EKRI: 2%)

* TOUJOU mete etikèt sou solisyon yo avèk yon makè pèmanan.

** Sonje si pa gen ase klò, ou kapab trete fliyd kò a avèk yon konsantrasyon final 0.5% klò, men ou fèt pou konsève fliyd yo, epi patwa ou fèt pou sekwe yo pandan omwen 6 ÈDTAN anvan ou jete yo.

Edikasyon moun k ap pran swen pasyan (Manm fanmi):

Fè moun k ap pran swen pasyan an konnen sa pou li fè sou fason li ta dwe trete dechè pasyan an, kote twalèt oswa latrin yo ye, kote pòs-lavaj men yo ye, epitou ki kalite atik manje (ak a kilè) li espere fanmi an ap bay yo, epitou ki atik manje sant tretman an ap bay.

**Pwogram COTS
Enfimyè k ap Fè Triyaj
Kat Postal**

Mesaj Òganizasyon Mondyal Lasante pou evite dyare:

- Lave men ou avèk savon:
  - o Apre ou fin itilize twalèt/latrin
  - o Apre ou fin jete poupou timoun
  - o Anvan ou prepare manje
  - o Anvan ou manje
  - o Anvan ou bay timoun manje
- Bouyi oswa dezenfekte dlo a avèk solisyon klò
- Manje sèlman manje ki fèk kwit
- Pa fè poupou toupre sous dlo yo
- Itilize latrin epi kenbe yo pwòp
- Kale li, kwit li, oswa kite li

**Règleman Lopital pou Manje ak Dlo
(anplis mesaj OMS ki endike anwo a):**

- Ou pa ta dwe estoke ORS pandan plis pase 6 èdtan.
- Travayè swen sante yo **PA** ta dwe manipile manje oswa dlo
- Kuizin nan ta dwe **SEPARE** avèk lopital la:
  - anplwaye kuizin nan pa ta dwe manipile dechè lopital la
- Jete tout manje kwit ki pa itilize yo si pa genyen frijidè (anba 10°C)
- Tout manje ta fèt pou byen kwit a omwen 70°C
- Kite manje kri yo separe avèk manje ki kwit yo
- Yon sant tretman fèt pou genyen 40-60 lit dlo pwòp pou chak pasyan pa jou
- Se anplwaye sèvis ijyèn yo ki ta dwe jete poupou dlo yo (fliyd dyare) ak fliyd vomisman

Etap 1: Evalyasyon dezidratasyon imedyat. Konnen siy danje pou pasyan ki gen dyare ak chijeloz. Fè doktè a konnen siy danje a imedyatman. Aksyon rapid se kle pou sove lavi

Kritè pou Dezidratasyon:	Obsèvasyon		
Kondisyon Jeneral	Mak/ alèt	Ajite/kapab irite	Mouvman lan/ pèdi konesans
Zye	Nòmal	Antre	Antre nèt
Swaf	Okenn	Bwè avèk pasyon epi/ oswa moun nan swaf	Bwè mal oswa pa kapab bwè
Batman kè rapid	Tout volim	Volim fèb	Fèb/absan
Pensman sou po	Retounen vit	Retounen dousman (≥ 2 segonn)	Retounen trè dousman (≥ 3 segonn)
Sitiyasyon Dezidratasyon	SAN Dezidratasyon:	KÈK Dezidratasyon (si ≥ 2 kritè ki endike anwo a prezan)	Dezidratasyon GRAV (si ≥ 2 kritè ki endike anwo a prezan)
% Dezidratasyon	0-5%	5-<10%	10%
Plan tretman	Idratasyon pou antretyen:	Koreksyon KÈK Dezidratasyon:	$\geq$ Koreksyon Dezidratasyon GRAV:
	Volim ORS pou amonize avèk volim pou pou. Si pa gen siy danje (gade anba la a), lè sa a PA gen nesite pou entène pasyan an nan lopital	Idratasyon avèk ORS. KONSÈVE pou obsèvasyon	Idratasyon rapid avèk IV. Siveye depre nan sant tretman an

Evalyasyon jeneral imedyat pou tout pasyan ki gen dyare:

- Sitiyasyon Dezidratasyon (ki endike nan tablo anwo a)
- Siy vital yo
  - o Tanperati: kolera pa lakòz lafyèv —si genyen yon tanperati ki wo, konsidere yon faktè ko-mòbidite tankou malarya, dizantri, oswa nemoni
  - o Ritm respirasyon: Yo obsève dispne akòz asidoz metabolik. Distenge ant konpansasyon respiratwa sa a ak siy yon maladi poumon ko-mòbidite.
  - o Batman kè: batman kè febli kapab se yon sentòm dezidratasyon grav jan sa dekri nan tablo a.
  - o Tansyon: jan sa disponib, li kapab yon endikatè enpòtan pou chòk.
- Rezilta tès pipi
- Kantite, aparans ak volim pou pou ak vomisman
- Egzamen fizik jeneral (chèche kondisyon ko-mòbidite ki kapab konplike pwosesis klinik lan)

Siy danje pou tout pasyan ki gen dyare:

- Ogmantasyon nan tanperati kò
- Vin anvi dòmi
- Kriz
- Vin ble
- Ogmantasyon nan vomisman
- Gonfleman abdomèn
- Pèt apeti
- Respirasyon rapid (konsidere nemoni):
  - o 0-2 mwa >60 inalasyon/minit
  - o 2-12 mwa >50 inalasyon/minit
  - o 1-5 ane >40 inalasyon/minit
  - o >5 ane >30 inalasyon/minit

Siy danje espesifik pou pasyan ki gen chijeloz (pasyan sa yo nan gwo risk pou yo mouri):

- Pasyan ki pa refè sou tretman klasik apre de (2) jou
- Laj (tibebe ak adilt >50 ane)
- Timoun ki pa bwè lèt manman
- Timoun ki vin refè nan maladi lawoujòl
- Pasyan ki pa byen nourri
- Pasyan ki dezidrate
- Pasyan ki pèdi konesans
- Pasyan ki gen tanperati kò yo anba tanperati nòmal oswa anwo tanperati nòmal
- Pasyan ki te gen kriz avèk maladi yo

Etap 2: Veye pasyan an nan sant ki apwopriye:

- Veye pasyan ki pa gen dezidratasyon yo nan sant pasyan ki pa entène oswa lakay yo avèk ORS ak enstriksyon sou fason pou yo itilize li
- Veye pasyan ki genyen kèk dezidratasyon yo nan sant tretman pou ORS ak pou obsèvasyon
- Veye pasyan ki genyen dezidratasyon grav yo imedyatman pou ranplasman fliyid nan enjeksyon nan venn nan lopital la